

**Starostwo Powiatowe
w Słupsku**

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Słupsku**

PROTOKÓŁ

z kontroli pozaplanowej w zakresie wyjaśnienia zarzutów ze skargi z dnia 24 lutego 2023 r.

Nazwa jednostki kontrolowanej:

Dom Pomocy Społecznej w Machowinku 3, 76-211 Objazda

Dyrektor jednostki – Marek Król

Osoby przeprowadzające kontrolę

Kontrolę prowadziły: Magdalena Osman, starszy inspektor ds. kontroli w Starostwie Powiatowym w Słupsku, działając na podstawie upoważnienia nr SPO.1711.2.2023.III Starosty Słupskiego z dnia 27 lutego 2023 r. oraz Justyna Rudowska-Błazek – starszy specjalista ds. kontroli i rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych i Martyna Małecka – psycholog w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku, na podstawie upoważnienia nr 1/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy z dnia 27 lutego 2023 r. Czynności kontrolne odbywały się w siedzibie jednostki i trwały w okresie od 27 lutego do 3 marca 2023 r.

Przedmiot i zakres kontroli

Przedmiotowa kontrola miała na celu sprawdzenie zasadności zarzutów postawionych w anonimowej skardze z dnia 24 lutego br., przesłanej na adres e-mail starostwo@powiat.slupsk.pl. Zgodnie z §8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków *Skargi i wnioski niezawierające imienia i nazwiska (nazwy) oraz adresu wnoszącego pozostawia się bez rozpoznania. Z uwagi jednak na treść skargi oraz przedmiot działalności powiatowej jednostki organizacyjnej, Starosta Słupski oraz Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku zdecydowali o niezwłocznym podjęciu czynności kontrolnych w siedzibie jednostki.*

Ustalenia ogólne dotyczące badanego podmiotu

Zgodnie z art. 19 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz

umieszczanie w nich skierowanych osób. Zgodnie z art. 112 ust. 8 wymienionej ustawy Starosta przy pomocy powiatowego centrum pomocy rodzinie sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej.

Dom Pomocy Społecznej w Machowinku (zwany dalej „DPS”) powstał w 1970 r. jako Państwowy Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci. Po osiągnięciu standardów decyzją Wojewody Pomorskiego nr 33/2006 z dnia 28 grudnia 2006 r. Powiat Słupski uzyskał zezwolenie na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Machowinku, na czas nieokreślony. Na mocy decyzji Wojewody Pomorskiego z dnia 14 listopada 2016 r. zwiększona została liczba miejsc w Domu do 86.

DPS w Machowinku jest samodzielną jednostką organizacyjną Powiatu Słupskiego, działającą w formie jednostki budżetowej. Siedzibą DPS jest Machowinko 3, 76-211 Objazda.

Dom przeznaczony jest dla dzieci, młodzieży i dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Jednostka zlokalizowana jest w obrębie wsi Machowinko w zespole parkowo-pałacowym z II połowy XIX w., na trzech działkach o łącznej powierzchni 4,8 ha. Dom Pomocy Społecznej w Machowinku wykonuje swoje zadania w oparciu o bazę lokalową składającą się z dwóch budynków. Głównym budynkiem jest tzw. „Pałac”, w którym znajdują się pokoje dla mieszkańców rozmieszczone na trzech kondygnacjach, łazienki, pomieszczenia do terapii zajęciowej (pracownia ceramiczna i plastyczna), gabinet pomocy doraźnej, pomieszczenia do rehabilitacji (sala doświadczania świata, siłownia, gabinet fizjoterapii i hydroterapii), aneks kuchenny, pokój pracowników socjalnych, pomieszczenia administracyjne. W odrębnym budynku nazywanym „Rodzinka” znajdują się pokoje mieszkalne, łazienki, aneks kuchenny, sala pobytu dziennego służąca także do terapii zajęciowej. Dodatkowo w skład nieruchomości wchodzi: budynek gospodarczy, pralnia, kotłownia, szklarnia, hydrofornia.

Mieszkańcy funkcjonujący w budynku głównym podzieleni są na pięć grup w zależności od ich wieku, stopnia niepełnosprawności i samodzielności (grupa trzecia i czwarta – parter, grupa pierwsza i druga – pierwsze piętro, grupa piąta – drugie piętro). Grupę szóstą stanowią mieszkańcy tzw. „Rodzinki”.

W zakresie objętym kontrolą Dom działa w szczególności w oparciu o poniższe akty prawne:

- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2021.2268 t.j.),
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U.2018.734 t.j),

- ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U.2022.2123 t.j.),
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie stosowania przymusu bezpośredniego wobec osoby z zaburzeniami psychicznymi (Dz.U.2018.2459),
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U.UE.L.2016.119.1) – RODO,
- ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U.2022.530 t.j.),
- Statut, Regulamin Organizacyjny,
- procedury wewnętrzne, ustalone zarządzeniami kierownika jednostki.

Od dnia 16 października 2001 r. jednostką kieruje Pan Marek Król. Uchwałą Nr 57/2022 z dnia 13 kwietnia 2022 r., Zarząd Powiatu Słupskiego udzielił pełnomocnictwa Dyrektorowi do dokonywania czynności prawnych związanych z kierowaniem bieżącą działalnością DPS w Machowinku, w tym:

1. składania w imieniu Powiatu Słupskiego oświadczeń woli związanych z prowadzeniem bieżącej działalności Powiatu w zakresie działalności Domu Pomocy Społecznej w Machowinku;
2. zaciągania zobowiązań w imieniu Powiatu Słupskiego w ramach planu finansowego Domu Pomocy Społecznej w Machowinku;
3. reprezentowania Powiatu Słupskiego przed sądami, organami administracji publicznej, organami egzekucyjnymi we wszystkich postępowaniach sądowych, administracyjnych i egzekucyjnych związanych z działalnością Domu Pomocy Społecznej w Machowinku;
4. udzielania dalszych pełnomocnictw w zakresie określonym w pkt 3 pracownikom Domu Pomocy Społecznej w Machowinku, radcom prawnym lub adwokatom.

Na dzień rozpoczęcia kontroli w jednostce zatrudnionych było 55 osób. Lista osób zatrudnionych stanowi akta kontroli nr 1.

Struktura Domu, zgodnie z uchwałą Nr 73/2021 Zarządu Powiatu Słupskiego z dnia 29 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej w Machowinku, przedstawia się z sposób następujący:

- 1) Dział Terapeutyczno-Opiekuńczy [DOT], w ramach którego funkcjonują

- a) Zespół pielęgnacyjno – opiekuńczy,
- b) Zespół socjalno – terapeutyczny;
- 2) Dział Gospodarczo–Administracyjny [DGA];
- 3) Sekcja finansowo-księgowa [K];
- 4) Samodzielne stanowisko pracy (specjalista) [DO];
- 5) Samodzielne stanowisko (pracownik socjalny).

Na dzień 1 marca 2023 r. do bezpośredniej pracy z mieszkańcami zaangażowanych było 7 pielęgniarek (w tym 1 na zlecenie), 24 opiekunów, 6 pokojowych, 1 masażysta, 2 instruktorów terapii zajęciowej, 2 pracowników socjalnych.

Wyniki poprzednich kontroli

W ostatnim okresie w Domu Pomocy Społecznej w Machowinie przeprowadzone zostały następujące kontrole, przeprowadzone przez przedstawicieli powiatu:

1. 2021 r.

- 1) kontrola dostępu do informacji publicznych, w tym informacji publikowanych w Biuletynie Informacji Publicznej DPS Machowinko – kontrola z upoważnienia Starosty Słupskiego,
- 2) kontrola dochodów, wydatków oraz sposobu gospodarowania majątkiem w Domu Pomocy Społecznej w Machowinku za rok 2019 r. – kontrola z upoważnienia Starosty Słupskiego,
- 3) wizyta monitoringowa – z upoważnienia Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku,

2. 2022 r.

- 1) wizyta monitoringowa – z upoważnienia Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku,
- 2) kontrola organizacji pracy i funkcjonowania Domu Pomocy Społecznej w Machowinku – kontrola z upoważnienia Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku,
- 3) kontrola realizacji zakresu działań zawartych w regulaminie organizacyjnym i statucie DPS w Machowinku. Pozyskiwanie i wydatkowanie środków finansowych związanych z funkcjonowaniem Domu Pomocy pochodzących z budżetu powiatu i pozabudżetowych – kontrola Komisji Rewizyjnej Rady Powiatu Słupskiego.

Ustalenia bieżącej kontroli

W dniu 24 lutego br. na adres e-mail starostwo@powiat.slupsk.pl z adresu e-mail [REDAKTOWANO] wpłynęła wiadomość o temacie maila „Znęcanie się Marka Król i opiekunów nad podopiecznymi DPS Machowinko”. Do wiadomości dołączony został jeden załącznik – zdjęcie mieszkańca, w kaftanie bezpieczeństwa, leżącego na podłodze. W dniu 28 lutego br. na adres e-mail starostwo@powiat.slupsk.pl wpłynęła kolejna wiadomość z adresu e-mail [REDAKTOWANO] (załączników brak). W dniu 7 marca 2023 r., na adres e-mail sekretariat@powiat.slupsk.pl w uzupełnieniu do wyżej wymienionych skarg, wpłynęła kolejna wiadomość, podtrzymująca wcześniejsze zarzuty. Kopia wszystkich anonimowych wiadomości oraz scan fotografii stanowi akta kontroli nr 2.

W dniu 27 lutego br. w trybie pilnym, pozaplanowym, rozpoczęta została kontrola w siedzibie jednostki. W tym samym dniu na ręce Dyrektora przekazane zostało zdjęcie mieszkańca, które dołączone zostało do wiadomości e-mail. Ustalono, że zdjęcie zostało zrobione mieszkańcowi [REDAKTOWANO], który przebywa w Domu od [REDAKTOWANO] r., w pomieszczeniu wspólnym w grupie Rodzinka. Zespół kontrolny zawnioskował do kierownika jednostki o pisemne złożenie wyjaśnień na okoliczność przedstawionej fotografii i zastosowania środka przymusu bezpośredniego w celu uzyskania informacji kiedy sytuacja miała miejsce, czy kierownik jednostki miał wiedzę na ten temat i czy zastosowane zostały odpowiednie procedury w tym zakresie. W ramach rozpoczęcia czynności kontrolnych dokonano oględzin wszystkich grup w obecności kierownik Działu Terapeutyczno-Opiekuńczego – [REDAKTOWANO], sanitariatów, stołówki, gabinetu pielęgniarek, ciągów komunikacyjnych.

Skargi z dnia 24 lutego oraz 28 lutego, poddane procesowi anonimizacji, zostały przekazane Dyrektorowi do złożenia pisemnych wyjaśnień odpowiednio w dniu 28 lutego (I skarga) i 02 marca br. (II skarga).

W toku kontroli poczynawszy od dnia 27 lutego br. prowadzone były indywidualne rozmowy w pracownikami, odbywającymi dyżur w danym dniu zgodnie z harmonogramem pracy oraz z mieszkańcami.

Pracownicy DPS byli informowani o tym, jakie instytucje reprezentował zespół kontrolny oraz zachowaniu wszelkich informacji w poufności.

W przesłanych skargach sformułowane zostały następujące zarzuty:

1. znęcanie się fizyczne i psychiczne opiekunów nad podopiecznymi,
2. wykorzystywanie podopiecznych do mycia i przenoszenia dzieci z grupy na grupę pomiędzy salami na własnych rękach i barkach,

3. wykorzystywanie masażystów i terapeutów do noszenia dzieci między pomieszczeniami, co nie mieści się w ich zakresach obowiązków,
4. stosowanie mobbingu wobec pracowników w krótszym stażem pracy, którzy zgłaszali nieprawidłowości,
5. zamykanie w kaftan bezpieczeństwa podopiecznych (dowód zdjęcie),
6. prowadzenie nadzoru i kontroli nad jednostką w sposób pobieżny,
7. zatrudnianie przez Dyrektora w DPS członka rodziny.

W dniu rozpoczęcia kontroli, tj. 27 lutego bieżącego roku, w Domu przebywało 84 mieszkańców. Jedna osoba () przebywała w Klinice Gastroenterologii w Gdańsku, mieszkaniec () będący uczniem Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w () przebywał w internacie tejże szkoły. Łącznie Dom zamieszkiwany jest przez 86 mieszkańców. Wykaz mieszkańców według stanu na dzień 27 lutego 2023 r. stanowi akta kontroli nr 3. Dyżury w tym dniu pełnili następujący opiekunowie: () (grupa pierwsza), () (grupa druga), () (grupa trzecia), () (grupa czwarta), () (grupa piąta), () (terapeuta zajęciowy grupa szósta tzw. „Rodzinka”), zgodnie z przedłożonym do kontroli harmonogramem.

W pracowni plastycznej w budynku głównym, odbywały się zajęcia plastyczne prowadzone przez terapeutę – (). W zajęciach uczestniczyły 4 osoby. Zajęcia fizjoterapeutyczne nie były prowadzone (jednostka nie zatrudnia specjalisty w tym zakresie). Technik masażysta Pan () wykonywał zabieg hydromasażu dla mieszkańców. Nauczyciele ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Damnicy prowadzili zajęcia z mieszkańcami (). Pozostali mieszkańcy przebywali w swoich pokojach oraz w salach dziennego pobytu.

W okresie trwania kontroli, tj. od 27 lutego do 3 marca br., zespół kontrolny prowadził rozmowy z pracownikami DPS w Machowinku, którzy zgodnie z ustalonym grafikiem byli obecni w danym dniu w miejscu pracy. W toku kontroli zespół kontrolny prowadził także obserwacje mieszkańców oraz rozmowy indywidualne i grupowe z nimi. Rozmowy podejmowano tylko z tymi mieszkańcami, których stan zdrowia pozwalał na kontakt, którzy podejmowali kontakt werbalny i wyrażali zgodę na rozmowę. Odstępowano od rozmowy, gdy mieszkaniec nie wyrażał woli jej podjęcia. Informacje zgromadzone w wyniku tych rozmów zostały ujęte w notatce służbowej, która stanowi akta kontroli nr 4.

Ponadto w dniu 3 marca br. zostało wystosowane pismo nr SPO.1711.2.2023.III do Dyrektora Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Damnicy z prośbą o udzielenie informacji, czy

kiedykolwiek pracownicy SOSW, realizujący swoje zadania z podopiecznymi DPS w Machowinku, zgłaszali jej swoje uwagi na temat niewłaściwej opieki czy warunków życia mieszkańców Domu. Z uwagi na to, że czynności kontrolne zostały podjęte w trybie pilnym, poproszono o niezwłoczne udzielenie odpowiedzi. Tego samego dnia Dyrektor SOSW w Damnicy, pismem nr OSW-0910-1-01/2023, poinformowała, że „W Domu Pomocy Społecznej w Machowinku realizuje swoje zadania z uczniami/wychowankami DPS sześciu nauczycieli Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Damnicy, w godzinach od 8.00 do godz.13.50. Łącznie zajęciami edukacyjnymi, rewalidacyjno-wychowawczymi w roku szkolnym 2022/2023 objętych jest dziewięciu pensjonariuszy. Pracownicy pedagogiczni Ośrodka nigdy nie zgłaszali do mnie uwag na temat niewłaściwej opieki, czy złych warunków życia mieszkańców placówki. Opiekunowie prawni, tj. pracownicy DPS w Machowinku, pielęgniarki, pracownik socjalny i dyrektor na bieżąco współpracowali z TEAM-em nauczycieli w sprawach dotyczących edukacji mieszkańców, a także w sprawach istotnych dla życia podopiecznych. Wszystkie działania podejmowane były z dużym zaangażowaniem pracowników DPS, terminowo, we wzajemnej współpracy. W dokumentacji szkolnej (semestralnej) znajdują się zapisy potwierdzające w/w współpracę pomiędzy nauczycielami, a pracownikami DPS”. Ponadto Dyrektor SOSW w Damnicy poinformowała, że w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego nad realizacją zajęć przez nauczycieli SOSW w placówce, sama ma możliwość odwiedzenia Domu i nie miała żadnych uwag na temat niewłaściwej opieki, czy złych warunków życia mieszkańców przebywających w Domu Pomocy Społecznej w Machowinku. Pismo nr OSW-0910-1-01/2023 Dyrektor SOSW w Damnicy z dnia 3 marca br. stanowi akta kontroli nr 5.

Ad. 1. Znęcanie się fizyczne i psychiczne opiekunów nad podopiecznymi (p. [REDAKTOWANO] bije drewnianą deską podopiecznych na grupie I, wybite zęba podopiecznemu [REDAKTOWANO] wiązanie podopiecznych do łóżek na grupie III, by nie ściągały sobie pampersów).

Z informacji udzielanych przez pracowników jednostki wynika, iż nie są im znane i nie słyszeli o przypadkach stosowania przemocy przez pracowników wobec mieszkańców Domu. W trakcie obchodu Domu zespół kontrolny nie zauważył przedmiotu, który mógłby przypominać wskaźnik, deskę lub długą linijkę, która mogłaby służyć do przemocowego dyscyplinowania mieszkańców DPS.

Zgodnie z § 23 ust. 1. Regulaminu działalności kontrolnej prowadzonej przez pracowników Starostwa Powiatowego w Słupsku, przyjętego zarządzeniem Nr 18/2023 Starosty Słupskiego z dnia 7 lutego 2023 r. *Kontrole przeprowadzane są w jednostce kontrolowanej w dniach i w godzinach pracy obowiązujących w tej jednostce.* Z uwagi na zakres kontroli oraz na to, że Dom jest jednostką

działającą w systemie całodobowym 7 dni w tygodniu, w dniu 3 marca br. przeprowadzone zostały dwie niezapowiedziane wizyty w siedzibie jednostki:

1. o godzinie 6.50 – pracownicy w trakcie zmiany dyżurów, część mieszkańców jeszcze spała, inni z pomocą opiekunów szykowali się do rozpoczęcia dnia, w grupie III (w Pałacu) obecna mieszkanka P. [REDACTED] z grupy Rodzinka, jednak po chwili opuściła pomieszczenie. W grupie Rodzinka podobnie - część mieszkańców spała, inni szykowali śniadanie z pomocą opiekuna, część mieszkańców sprzątała pokoje po nocnym odpoczynku (ścielenie łóżek itp.);
2. o godzinie 20.00. – dyżur w Pałacu pełniła p. [REDACTED] (pielęgniarka) oraz p. [REDACTED] (opiekun, przebywała z mieszkańcami w świetlicy grup połączonych I i II), dyżur w Rodzinie pełniła p. [REDACTED] (opiekun). W grupie III wszyscy podopieczni już spali, na wyższych kondygnacjach w grupach połączonych niektórzy mieszkańcy udawali się na spoczynek, inni przebywali jeszcze w pokoju dziennym powoli szykując się do snu.

W przypadku obu wizyt zespół kontrolny nie stwierdził przypadków wiązania podopiecznych do łóżek, nie był także świadkiem stosowania wobec nich przemocy fizycznej czy werbalnej. W czasie obchodów (ze szczególnym uwzględnieniem grupy III) nie zauważono otarć czy innych śladów na nadgarstkach. Pomieszczenia mieszkalne, stołówka były czyste. Wieczorem panowała cisza. Teren Domu był zabezpieczony. Połączenie telefoniczne zespołu kontrolnego z prośbą o otwarcie bramy wjazdowej zostało odebrane już po drugim sygnale.

W grupie IV mieszkanka [REDACTED] w trakcie wypoczynku nocnego przebywała w pozycji półsiedzącej (podwinięte pod siebie kolana), w łóżeczku metalowym, dziecięcym, z podnoszoną barierką zabezpieczającą przed upadkiem. Nie miała kołdry. Wątpliwości wzbudził rozmiar tego łóżka, który wydawał się nieodpowiedni do wzrostu mieszkanki, z uwagi na znaczne ograniczenie przestrzeni. Z wyjaśnień złożonych w dniu 6 marca br., przez Kierownik Działu wynika, że „W celu wymiany starych łóżek kierownik zespołu [REDACTED] w porozumieniu z administratorem Działu Administracyjno-Gospodarczego dokonały przeglądu ofert firm, które mają w swojej ofercie łóżka wyposażone w opuszczone w poręcze boczne z blokadami uniemożliwiającymi przypadkowe otwarcie i wypadnięcie osoby z łóżka. Brano pod uwagę możliwość zakupu łóżek w większym rozmiarze, uzyskano jednak informację, że tego typu łóżka są w jednym standardzie. W przypadku [REDACTED] konieczne jest wysokie zabezpieczenie boczne łóżka. Podopieczna waży 49 kg i ma ok 145 cm wzrostu. Należy podkreślić, że [REDACTED] śpi w pozycji embrionalnej (...)”. Przeprowadzono rozeznanie i udokumentowano złożone oferty dwóch firm EURO-MEDICAL oraz Ronomed Sp. z o.o. Jednak rozeznanie to dotyczyło wyłącznie zakupu łóżek dziecięcych (mających obciążenie do 80 kg i wymiary 70 cm x 140 cm). Nie udokumentowano rozeznania wśród firm, wykonujących meble ze

stalowych konstrukcji na zamówienie, w celu udowodnienia niemożliwości zakupu łóżka z wysokim zabezpieczeniem o większych wymiarach. Wyjaśnienie z dnia 6 marca br. stanowi akta kontroli nr 6. W kwestii wyjaśnienia niepokojącej sytuacji dotyczącej mieszkańca [REDAKTOWANO] przeprowadzono rozmowę z jego opiekunem prawnym Panią [REDAKTOWANO] która jest pracownikiem socjalnym zatrudnionym w Domu Pomocy Społecznej w Machowinku. Ze złożonych w tej sprawie wyjaśnień wynika, że [REDAKTOWANO] od roku ma zaburzenia równowagi, które skutkują upadkami. Porusza się przy asekuracji opiekuna. W związku z pogorszeniem stanu zdrowia mieszkaniac został przebadany przez neurologa w dniu 31 marca 2022 roku. Opiekun prawny został poinformowany o wstępnej diagnozie. W 2022 roku [REDAKTOWANO] trzy razy przebywał w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym w Słupsku, w tym dwa razy na skutek urazu głowy, a raz z powodu choroby COVID-19. Celem minimalizacji skutków upadku [REDAKTOWANO] nosi osłonę ochronną. Braki w uzębieniu podopiecznego istnieją od dłuższego czasu. [REDAKTOWANO] objęty jest opieką Poradni Stomatologicznej dla Osób Niepełnosprawnych w Słupsku, gdzie w 2020 i 2021 roku miał wykonywane niezbędne zabiegi stomatologiczne. Szczegółowe wyjaśnienie opiekuna prawnego oraz Dyrektora jednostki są zbieżne ze sobą w powyższej sprawie i stanowią akta kontroli nr 7.

Z uwagi na trudności w ocenie informacji udzielanych przez podopiecznych Domu, mimo rozmów prowadzonych przez zespół, w skład którego wchodził psycholog, trudno jednoznacznie wykluczyć lub potwierdzić istnienie jakichkolwiek zachowań wskazujących na stosowanie przemocy w jednostce.

Dyrektor jednostki poinformował o regularnych szkoleniach pracowników odbywających się w Domu. Ostatnie szkolenie na temat praw mieszkańca domu, kierunków prowadzonej terapii, metod pracy z mieszkańcami oraz wypalenia zawodowego i stresu w pomocy społecznej, odbyło się w dniu 7 grudnia 2022 r. Lista uczestników szkolenia stanowi akta kontroli nr 8.

Ad.2 wykorzystywanie podopiecznych do mycia i przenoszenia dzieci z grupy na grupę pomiędzy salami na własnych rękach i barkach

W trakcie rozmów z pracownikami ustalono, że mieszkańcy pomagają im w drobnych czynnościach (podanie chusteczek, dostawienie wózka, składanie prania itp.). W opinii pracowników angażowanie ich w tego rodzaju aktywność sprawia, że czują się potrzebni, ważni i lepiej funkcjonują w otoczeniu, stanowi ona formę terapii.

Wykonywanie drobnych prac porządkowych w pokojach czy wokół terenu Domu, w przypadku mieszkańca [REDAKTOWANO] znajduje potwierdzenie w opracowanym dla niego i realizowanym indywidualnym planie wsparcia mieszkańca.

W trakcie kontroli w dniu 2 marca br. podczas wizytacji domu, kontrolujący byli świadkami sytuacji, w której mieszkanka [REDAKTOWANO] karmiła mieszkankę [REDAKTOWANO] poruszającą się na wózku inwalidzkim. [REDAKTOWANO] jest osobą [REDAKTOWANO], posiada umiarkowany stopień niepełnosprawności wydany na stałe. Sytuacja ta wzbudziła niepokój, ponieważ pokarm podawany był nieumiejętnie (wylewał się na ubrania, nie był połykany przez osobę karmioną), co stanowiło ryzyko zakrztuszenia. W „Rodzince” kontrolujący byli świadkami, jak mieszkanka [REDAKTOWANO] leżała na podłodze w korytarzu w ciągu komunikacyjnym (próbowała się przemieszczać w tej pozycji), gdzie przechodzili inni mieszkańcy. Na pytanie kontrolujących dlaczego mieszkanka leży w korytarzu, opiekunka [REDAKTOWANO] odpowiedziała, że to forma rehabilitacji mieszkanki. Grupa, w której przebywa mieszkanka nie jest wyposażona w maty, czy materace przeznaczone do tego rodzaju form ćwiczeń. Zwrócono też uwagę, że właściwym miejscem do rehabilitacji nie jest korytarz, a sala do tego celu przeznaczona (lub nawet pokój mieszkanki) i powinno się to odbywać pod nadzorem. Poinformowano kierownika ZTO, o zaistniałej sytuacji i ponownie udano się do Rodzinki. Mieszkanka została podniesiona i nie leżała już w korytarzu. Kierownik pouczył opiekuna, że sytuacja jest niedopuszczalna i należy dopilnować, żeby wszelkie ćwiczenia ruchowe odbywały się na przeznaczonej do tego celu macie w pokoju.

Z rozmów z mieszkańcami wskazanymi w skardze wynika, że uczestniczą w czynnościach opiekuńczych takich jak karmienie, pomoc przy kąpieli, pomagają nosić wózki, wykonują prace porządkowe. Robą to z własnej woli, czują się pomocni i potrzebni.

Wyjaśnienia Kierownika Działu dotyczące karmienia osób niesamodzielnych przez niektóre osoby sprawne, a także pomocy w innych czynnościach życia codziennego z dnia 6 marca 2023 r. stanowi akta kontroli nr 9.

W czasie wielokrotnych obchodów Domu i poszczególnych grup zespół kontrolny nie był świadkiem uczestnictwa mieszkańców w czynnościach higieniczno-pielęgnacyjnych czy też przenoszenia ciężkich przedmiotów lub mniej samodzielnych podopiecznych.

Ad. 3. wykorzystywanie masażystów i terapeutów do noszenia dzieci między pomieszczeniami, co nie mieści się w ich zakresach obowiązków

W trakcie kontroli, oprócz rozmów z wybranymi pracownikami, dokonano też analizy zakresów czynności masażysty i terapeutów zajęciowych. Ustalono, że oprócz zadań adekwatnych do

Don't just mind

zajmowanego stanowiska, przypisano im także udział w czynnościach opiekuńczo-pielęgnacyjnych nad mieszkańcami, pomoc w organizowaniu czasu wolnego (terapeutki), pomoc i towarzyszenie mieszkańcom w codziennych czynnościach z zakresu samoobsługi i higieny osobistej (masażysta). W przeprowadzonych rozmowach osoby te potwierdziły wykonywanie tych czynności, twierdząc też, że ich pomoc jest niezbędna i jest to dla nich zrozumiałe.

W wyniku analizy harmonogramów pracy na luty i marzec 2023 r., zespół kontrolny ustalił, że dyżury nocne w grupie Rodzinka pełnią także pokojowe. W dniu 27 lutego br. (dzień rozpoczęcia kontroli) dyżur nocny przypisany został Pani [REDACTED]. Zakres czynności ustalony pracownikom na stanowisku pokojowej, potwierdza, że oprócz prac porządkowych, realizują one także czynności polegające na: sprawowaniu bezpośredniej opieki nad powierzonymi jej mieszkańcami, wykonywanie zleconych prac przez pielęgniarkę, wykonywanie czynności związanych z zaspokojeniem podstawowych potrzeb mieszkańców, karmienie, nocnikowanie, przewijanie, organizowanie i wykonywanie kąpieli i golenia chłopców, przygotowanie mieszkańców do snu, organizowanie zajęć w czasie wolnym mieszkańcom. W zasadzie powierzony zakres obowiązków w zdecydowanej większości dotyczy świadczenia usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych, a nie porządkowych.

W tym miejscu należy jednoznacznie stwierdzić, że opiekunem w jednostce pomocy społecznej, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (F. Stanowiska w samorządowych jednostkach organizacyjnych, III. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej, centra integracji społecznej, jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz centra usług społecznych) może być osoba, legitymująca się średnim wykształceniem i rocznym stażem pracy. Żadna z pokojowych zatrudnionych w Domu nie posiada wykształcenia średniego. Ponadto wykonywanie przez terapeutów i masażystów czynności opiekuńczych powoduje znaczne ograniczenia w dostępie mieszkańców do tych form rehabilitacji. Zakresy czynności masażysty, terapeutów zajęciowych, pokojowej oraz harmonogramy pracy na luty i marzec 2023 r. oraz zestawienie sporządzone na dzień 1 marca 2023 r. stanowi akta kontroli nr 10.

Ad. 4. stosowanie mobbingu wobec pracowników w krótszym stażem pracy, którzy zgłaszali nieprawidłowości

Zgodnie z art. 94³ §1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy *Pracodawca jest obowiązany przeciwdziałać mobbingowi.*

W toku kontroli ustalono, że w Domu Pomocy Społecznej w Machowinku nie została opracowana stosowna procedura w tym zakresie. Zespół kontrolny poprosił Dyrektora jednostki o pisemne

wyjaśnienia i odpowiedź na pytanie, w jaki sposób zapobiega działaniom lub zachowaniom mogącym nosić przesłanki mobbingu w miejscu pracy.

W odpowiedzi Dyrektor w dniu 8 marca br. przedłożył wyjaśnienia, z których wynika, że w Domu prowadzone były działania zmierzające do zapobiegania mobbingowi, jednak nie miały one sformalizowanego charakteru. Pracodawca praktykował spotkania z pracownikami, podczas których poruszane były tematy związane z definicją mobbingu na różnych poziomach, zachęcał do zgłaszania wszelkich uwag. Personel domu nigdy nie sygnalizował jakichkolwiek przejawów mobbingu.

W ocenie zespołu kontrolnego wymienione działania trudno uznać za wystarczające. W literaturze przedmiotu, wśród najczęściej wybieranych przez pracodawców sposobów na przeciwdziałanie mobbingowi wyróżnia się procedury antymobbingowe, komisje ankymobbingowe, wyznaczenie np. pełnomocnika do spraw przeciwdziałania mobbingowi czy szkolenia z tego zakresu dla pracowników oraz kadry zarządzającej. Z perspektywy przepisów prawa pracy pracodawca jest jedynym podmiotem odpowiedzialnym za wystąpienie mobbingu w zakładzie pracy i dotyczy to zarówno sytuacji, w której sam jest mobberem, jak i sytuacji, w których mobberem jest inna osoba. Podczas kontroli, w wyniku przeprowadzonych rozmów z pracownikami, w tym z osobami wymienionymi w skardze, nie zostały potwierdzone zarzuty stosowania mobbingu wobec pracowników przez przełożonych. Osoby, z którymi rozmawiał zespół kontrolny podkreślały, że atmosfera w miejscu pracy jest dobra, relacje ze współpracownikami i przełożonymi są prawidłowe, mają możliwość zgłaszania pomysłów związanych z funkcjonowaniem Domu czy urozmaiceniem pracy z mieszkańcami, mają możliwość rozwoju zawodowego i są wspierani przez pracodawcę w tym zakresie. Wyjaśnienia Dyrektora w sprawie sposobów przeciwdziałania mobbingowi z dnia 8 marca 2023 r. stanowi akta kontroli nr 11.

Ad. 5. Zamykanie w kaftan bezpieczeństwa podopiecznych (dowód zdjęcie).

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego w art. 3 pkt 6 wymienia cztery rodzaje środków przymusu bezpośredniego:

- a) przytrzymanie – doraźne, krótkotrwałe unieruchomienie osoby z użyciem siły fizycznej,
- b) przymusowe zastosowanie leków – doraźne lub przewidziane w planie postępowania leczniczego wprowadzenie leków do organizmu osoby – bez jej zgody,
- c) unieruchomienie – obezwładnienie osoby z użyciem pasów, uchwytów, prześcieradeł lub kaftana bezpieczeństwa,
- d) izolację – umieszczenie osoby, pojedynczo, w zamkniętym i odpowiednio przystosowanym pomieszczeniu.

Zgodnie z art. 18c ustawy *W jednostce organizacyjnej pomocy społecznej informację o zastosowaniu przymusu bezpośredniego zamieszcza się w prowadzonym przez kierownika tej jednostki rejestrze przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego zawierającym następujące dane:*

- 1) imię i nazwisko osoby, wobec której zastosowano przymus bezpośredni;*
- 2) imię i nazwisko zlecającego zastosowanie przymusu bezpośredniego oraz osób wykonujących jego stosowanie;*
- 3) zastosowany rodzaj środka przymusu bezpośredniego;*
- 4) opis przyczyn zastosowania przymusu bezpośredniego;*
- 5) czas trwania przymusu bezpośredniego (data i godzina rozpoczęcia i zakończenia jego stosowania);*
- 6) przebieg stosowania przymusu bezpośredniego, w tym informację o skutkach jego stosowania dla zdrowia osoby, wobec której został zastosowany.*

Zarządzeniem Nr 6/2019 Dyrektora DPS w Machowinku z dnia 19 września 2019 r. wprowadzona została w jednostce procedura dotycząca stosowania przymusu bezpośredniego.

W toku kontroli ustalono, że w jednostce założony jest Rejestr zastosowania przymusu bezpośredniego, który prowadzony jest od 2007 r., z ponumerowanymi stronami od 1 do 60, ostemplowany przez ówczesną Kierownik Działu Opiekuńczo-Terapeutycznego. Rejestr zawiera następujące pozycje: liczba porządkowa, data, imię i nazwisko, rodzaj unieruchomienia. Tym samym należy stwierdzić, że nie zawiera on wszystkich elementów wymaganych ustawą.

Ustalono, że ostatni wpis dotyczący zastosowania przymusu bezpośredniego miał miejsce w 2011 r. Stwierdzono, że w rejestrze tym ewidencjonowane były przypadki jedynie unieruchomienia lub izolacji mieszkańca. Kopia rejestru stanowi akta kontroli nr 12.

W wyniku rozmów z pracownikami ustalono, że w sytuacjach agresywnego zachowania mieszkańca wobec siebie i innych, opiekunowie zawiadamiają o tym fakcie pielęgniarkę obecną na dyżurze, która dokonuje oceny stanu psychofizycznego mieszkańca i decyduje o podaniu zastrzyku.

Każda iniekcja zostaje odnotowana w zeszycie raportów pielęgniarskich i w książce gabinetu zabiegowego, których wpisy zbieżne są z notatkami z dyżurów prowadzonych odrębnie dla każdej z grup (notatki nie stanowią oficjalnego dokumentu jednak ich celem jest przekazanie ważnych informacji na temat przebiegu dyżuru osobie przejmującej opiekę nad grupą). Tym samym należy stwierdzić, iż w jednostce w uzasadnionych przypadkach stosowane są środki przymusu bezpośredniego w postaci przymusowego podania leku, jednak odbywa się to poza procedurą wynikającą z ustawy i regulacji wewnętrznych. Sytuacja spowodowana jest prawdopodobnie tym, że mimo prowadzonych szkoleń na temat przymusu bezpośredniego pielęgniarki zatrudnione w DPS

nie mają świadomości, że przymusowe podanie leków bez zgody mieszkańca jest również przymusem. Problem ten został też opisany na stronach Rzecznika Praw Obywatelskich¹.

W trakcie kontroli Dyrektor jednostki został poproszony o złożenie pisemnych wyjaśnień do fotografii załączonej do anonimowej skargi. Z wyjaśnień wynika, że „wobec przedstawionego na zdjęciu Pana [REDAKTOWANO] (mieszkańca naszego Domu od [REDAKTOWANO].) nigdy nie był stosowany żaden środek przymusu bezpośredniego. Ustalone działania lekarza psychiatry z pielęgniarkami DPS ograniczały się maksymalnie i wyłącznie do wykonania iniekcji (každorazowo odnotowywanej w osobnej dokumentacji). Wykonywane one były za zgodą lekarza psychiatry z poinformowaniem opiekuna prawnego oraz bez konieczności stosowania przymusu. Kaftan nigdy nie znajdował się w tym budynku.(...)”. Dyrektor poinformował, że fotografia była zrobiona celowo i w tej sprawie podjął stosowne kroki prawne i powiadomił odpowiednie organy. Wyjaśnienia Dyrektora z dnia 8 marca br. stanowią akta kontroli nr 13. W dniu 9 marca br. Dyrektor jednostki przekazał również wiadomość elektroniczną od Pani [REDAKTOWANO], matki i opiekuna prawnego [REDAKTOWANO]. Z treści wiadomości wynika, że jest zadowolona ze sprawowanej przez Dom opieki nad jej synem. Stan jego zdrowia jest na bieżąco monitorowany. Organizowane są wizyty u specjalistów i badania diagnostyczne. Nigdy nie zauważyła niepokojących sygnałów, utrzymuje stały kontakt z synem i personelem Domu oraz nauczycielkami. Odwiedza syna w placówce oraz ma zapewniony kontakt z synem za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Jest przekonana, że [REDAKTOWANO] zasygnalizowałby jej, że dzieje mu się krzywda. Kopia wiadomości e-mail z dnia 9 marca br. stanowi akta kontroli nr 14.

Ustalono także, że kaftan bezpieczeństwa, zastosowany w sytuacji ze zdjęcia, przechowywany był w niezamykanej szafce w pomieszczeniu pobytu dziennego (w grupie I – grupa mężczyzn), do którego dostęp mieli zarówno pracownicy Domu jak i mieszkańcy. Po zwróceniu uwagi przez zespół kontrolny, iż miejsce to jest niewłaściwe do przechowywania środka przymusu bezpośredniego służącego do unieruchomienia, Dyrektor jednostki w dniu 28 lutego br. podjął decyzję o przeniesieniu kaftana do gabinetu pielęgniarskiego.

Zarówno personel jak i mieszkańcy nie potwierdzili stosowania środka przymusu jakim jest kaftan bezpieczeństwa.

W toku kontroli, po analizie zeszytu raportów pielęgniarskich oraz książki gabinetu zabiegowego ustalono, że w przypadku mieszkańca ze zdjęcia, stosowany był przymus bezpośredni w postaci przymusowego zastosowania leków. Wykaz iniekcji doraźnych wykonanych wg zaleceń lekarza psychiatry sprawującego opiekę nad mieszkańcami DPS, sporządzony na potrzeby kontroli,

¹ <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/dr-aleksandra-ivanowska-na-temat-przymusu-bezposredniego>

Dr. J. J. J.

wskazuje, że w okresie od dnia 18 czerwca 2022 r. do 26 lutego 2023 r. 15 iniekcji. Tylko w lipcu 2022 r. wykonano 6 zastrzyków. Zestawienie opatrzone jest komentarzem Kierownika Działu, iż zastrzyki podawane są bez sprzeciwu podopiecznego i za zgodą jego opiekuna prawnego. Zespół kontrolny nie zgadza się z tą opinią. Należy podkreślić, iż iniekcje wykonywane są doraźnie, w sytuacjach nasilenia zaburzeń zachowania, agresji, autoagresji, stwarzania zagrożenia dla pracowników domu i pozostałych mieszkańców. Podawane są w momencie, w którym inne sposoby opanowania sytuacji są bezskuteczne. Sytuacje trudne opisane są w raportach z dyżurów. To nie opiekun prawny decyduje, czy w sytuacji zagrożenia zasadne jest podanie zastrzyku, tylko pielęgniarka obecna na dyżurze. Zgodnie z obowiązującymi procedurami, przed zastosowaniem przymusu bezpośredniego pracownik ma obowiązek uprzedzić o tym osobę, wobec której środek ten ma być podjęty. A w sytuacjach, o których mowa w art. 18 ust. 2a *W przypadku, w którym osoba z zaburzeniami psychicznymi, z uwagi na jej stan, jest niezdolna do zrozumienia przekazywanych jej informacji, w dokumentacji medycznej odnotowuje się przyczynę odstąpienia od uprzedzenia tej osoby o możliwości zastosowania przymusu bezpośredniego.* W dalszej kolejności, zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy *W jednostce organizacyjnej pomocy społecznej, która nie zatrudnia lekarza, informację, o której mowa w ust. 2, pielęgniarka przekazuje kierownikowi jednostki, który niezwłocznie informuje o tym upoważnionego przez marszałka województwa lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii.* Ustalono, że w jednostce nie jest stosowana procedura wymagana przepisami prawa w tym zakresie, mająca na celu sprawowanie nadzoru i kontroli nad tym procesem. Wykaz iniekcji doraźnych wykonanych mieszkańcowi [REDAKTED] stanowi akta kontroli nr 15.

Podczas kontroli ustalono także, że w jednostce nie zostało wydzielone odrębne pomieszczenie z przeznaczeniem na izolatkę, o której mowa w art. 18e ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Z relacji pracowników wynika, że w sytuacji konieczności zastosowania takiego środka przymusu, na izolatkę przeznacza się jeden z pokoi mieszkalnych w grupie III. Pomieszczenie to wyodrębnione jest w wyniku podziału dużego pokoju mieszkalnego, poprzez zamontowanie przesuwanych drzwi z płyty meblowej. Aby urządzić w nim izolatkę, należy przemieścić 2 leżących mieszkańców i dokonać usunięcia z niego mebli i innych przedmiotów. Pomieszczenie to wyposażone jest w kamerę służącą monitoringowi stanu mieszkańca umieszczonego w tym pomieszczeniu. Kamera ta podłączona jest do rejestratora. Zgodnie z ustawą, zapis z monitoringu przechowywane jest przez co najmniej 12 miesięcy od dnia zarejestrowania, nie dłużej jednak niż przez 13 miesięcy. Zgodnie z art. 18e ust. 5 ustawy *Dane utrwalone za pomocą urządzeń monitorujących mogą być przetwarzane wyłącznie przez osoby posiadające pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych, w szczególności sędziów oraz Rzeczników Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego, w celu realizacji*

zadań określonych w ustawie. Osoby posiadające pisemne upoważnienie są zobowiązane do zachowania tych danych w tajemnicy. Z przedłożonej podczas kontroli ewidencji upoważnień do przetwarzania danych osobowych oraz osób przebywających w obszarze przetwarzania danych osobowych wynika, że zakres wydanych przez Administratora upoważnień nie obejmuje danych związanych z funkcjonującym monitoringiem w jednostce.

Procedury z zakresu ochrony danych osobowych jak i prawa pracy, obowiązujące w DPS, nie zawierają jakichkolwiek regulacji związanych z funkcjonowaniem monitoringu w Domu, mimo że jednostka dodatkowo wyposażona jest w system kamer wraz z monitorem z poglądem na żywo, umiejscowionym w gabinecie pielęgniarki, służącym do podglądu obrazu w czasie rzeczywistym. Kamery przesyłają obraz z klatek schodowych, w tym holu na drugim piętrze Pałacu oraz z terenu zewnętrznego wokół Domu. Brak jest także stosownego oznakowania w jednostce w tym zakresie. Wydruk z systemu Progman Wyposażenie 7.6.2.0 Wolters Kluwer SA – zestawienie składników majątku (kamery, telewizor Samsung, rejestrator, dysk) stanowi akta kontroli nr 16.

Analiza ewidencji pozwoliła także stwierdzić, że pracownikom zespołów terapeutyczno-opiekuńczych, z wyłączeniem kierownika działu, kierownika zespołu i pracowników socjalnych, nie zostały udzielone upoważnienia do przetwarzania danych osobowych, zgodnie z art. 29 RODO. Osoby te uczestniczą w procesie tworzenia indywidualnych planów wsparcia, ich realizacji, uczestniczą w okresowych spotkaniach zespołów, na których omawiane są kwestie związane z funkcjonowaniem mieszkańca, działaniami rehabilitacyjnymi, terapeutycznymi, stanem zdrowia, udają się z mieszkańcami na konsultacje specjalistyczne czy badania diagnostyczne. Tym samym przetwarzają wrażliwe dane osobowe mieszkańców Domu i konieczne jest wydanie im upoważnienia do przetwarzania danych osobowych w tym zakresie. Ewidencja upoważnień do przetwarzania danych osobowych oraz osób przebywających w obszarze przetwarzania danych osobowych stanowi akta kontroli nr 17.

Ad. 6. Prowadzenie nadzoru i kontroli nad jednostką w sposób pobieżny.

W Powiecie Słupskim wdrożone zostały procedury służące prowadzeniu nadzoru i kontroli nad jednostkami podległymi. Zarządzeniem Nr 18/2023 Starosty Słupskiego z dnia 7 lutego 2023 r. ustalono Regulamin działalności kontrolnej prowadzonej przez pracowników Starostwa Powiatowego w Słupsku. Zarządzenie to uchyliło wcześniejsze regulacje w tym zakresie, ustalone zarządzeniem Nr 63/2019 Starosty Słupskiego z dnia 7 czerwca 2019 r.

Procedura kontroli jednostek nadzorowanych przez Powiatowe Centrum pomocy Rodzinie w Słupsku została uregulowana zarządzeniem Dyrektora jednostki Nr 9/2019 z dnia 29 kwietnia 2019 r.

Zgodnie z procedurami, każdego roku opracowywane są plany kontroli, które publikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej obu jednostek. O terminie prowadzenia kontroli planowej, jednostka kontrolowana informowana jest nie później niż 7 dni przed jej rozpoczęciem. Kontrole doraźne, w trybie pozaplanowym, rozpoczynane są niezwłocznie, bez uprzedniego informowania podmiotu podlegającego kontroli. Ponadto pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku, poza kontrolami dokonywanymi zgodnie z przyjętym harmonogramem kontroli, mogą przeprowadzać czynności sprawdzające bieżące funkcjonowanie jednostek nadzorowanych w ramach wizyt monitoringowych. Z czynności tych sporządzana jest notatka służbowa.

Zgodnie z informacjami zawartymi w pierwszych stronach niniejszego protokołu, w Domu Pomocy Społecznej w Machowinku miały miejsce zarówno wizyty niezapowiedziane, jak i kontrole planowe dotyczące zarówno obszaru statutowej działalności jednostki, jak i obszaru związanego z prowadzeniem gospodarki finansowo-księgowej. W jednostce odbywały się także kontrole Komisji Rewizyjnej Rady Powiatu Słupskiego.

W wyniku kontroli sporządzane są protokoły, a w przypadku stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości wydawane są zalecenia ze wskazaniem terminu ich wykonania. Sposób realizacji zaleceń weryfikowany jest w trakcie następnej kontroli w jednostce.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 tiret drugi w związku z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, treść i postać dokumentacji przebiegu i efektów kontroli, podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej, zarówno podmiotu przeprowadzającego kontrolę, jak i podmiotu kontrolowanego:

1. <https://bip.powiat.slupsk.pl/dokumenty/menu/34>
2. <https://bip.pcpr.slupsk.pl/dokumenty/menu/66>
3. <https://dpsmachowinko.mojbip.pl/145.html>

i są dostępne dla osób zainteresowanych.

Ad. 7. Zatrudnianie przez Dyrektora w DPS członka rodziny.

Zgodnie z art. 26 ustawy o pracownikach samorządowych *Małżonkowie oraz osoby pozostające ze sobą w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia włącznie lub powinowactwa pierwszego stopnia oraz w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli nie mogą być zatrudnieni w jednostkach, o których mowa w art. 2, jeżeli powstałby między tymi osobami stosunek bezpośredniej podległości służbowej.*

Z zestawienia zatrudnionych pracowników wynika, że w Domu Pomocy Społecznej w Machowinku zatrudniona jest Pani [REDAKTOWANO] (która prywatnie jest [REDAKTOWANO] Dyrektora). Jest długoletnim

pracownikiem, w jednostce świadczy pracę od [REDAKTOWANO] r. Aktualnie, od dnia 10 stycznia 2017 r., na podstawie porozumienia z pracodawcą, zajmuje stanowisko kierownika Zespołu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego (a przed tą datą stanowisko Kierownika Działu). P. [REDAKTOWANO] nadzoruje pracę i jest bezpośrednim przełożonym pielęgniarek, opiekunów i pokojowych.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Domu Pomocy Społecznej w Machowinku, ustalonym przez Zarząd Powiatu Słupskiego uchwałą Nr 73/2021 z dnia 29 lipca 2021 r. stanowisko kierownika zespołu umiejscowione jest w strukturze Działu Terapeutyczno-Opiekuńczego, zarządzanego przez kierownika tego działu i nadzorowanego przez Dyrektora jednostki.

W jednostce nie przewidziano stanowiska zastępcy dyrektora. Zgodnie z § 15 Regulaminu całokształtem działalności Domu kieruje, zgodnie z zasadą jednoosobowego kierownictwa, Dyrektor. Jest on dla pracowników Domu zwierzchnikiem służbowym i pracodawcą w rozumieniu ustawy Kodeks Pracy. Dyrektor realizuje zadania Domu przy pomocy pracowników kierujących poszczególnymi działami, zespołami, sekcjami a także samodzielnymi stanowiskami pracy (pracownik socjalny). Wykonują oni zadania w zakresie określonym przez Regulamin, zakresy obowiązków i polecenia dyrektora.

Ustalono, że stanowisko kierownika Zespołu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego, którym kieruje Pani [REDAKTOWANO] podlega bezpośrednio kierownikowi Działu Opiekuńczo-Terapeutycznego, którym jest Pani [REDAKTOWANO]. Dyrektor jednostki nie udzielił Pani [REDAKTOWANO] żadnych imiennych upoważnień do dokonywania za Dom Pomocy Społecznej w Machowinie jako pracodawcę czynności w sprawach z zakresu prawa pracy wobec pracowników. Wszelka dokumentacja kadrowo-płacowa (za wyjątkiem oceny okresowej pracownika samorządowego) podpisana jest przez Dyrektora jednostki. W przypadkach usprawiedliwionej nieobecności w pracy kierownika Działu Pani [REDAKTOWANO] kierownik Zespołu Pani [REDAKTOWANO] podlega bezpośrednio Dyrektorowi jednostki. Sytuację tę potwierdzają ustalenia zawarte w zarządzeniu Nr 12/2021 Dyrektora DPS z dnia 23 września 2021 r. w sprawie wprowadzenia systemu zastępstw w przypadku nieobecności pracownika w Domu Pomocy Społecznej w Machowinku. Kopia zarządzenia stanowi akta kontroli nr 18.

Przepisy art. 26 ustawy o pracownikach samorządowych mają zastosowanie bez względu na rodzaj spraw załatwianych przez podległego pracownika. Przepis ten nie pozwala również na powstanie możliwości, nawet okresowej, bezpośredniej podległości służbowej pomiędzy małżonkami i innymi osobami wymienionymi w tym przepisie. Na co wskazuje wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego (do 2003.12.31) w Warszawie z dnia 8 maja 1992 r. II SA 403/92, wydany do

Os. g. m. m. m. m.

art. 6 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych, jednak w tym samym brzmieniu jak w art. 26 obecnej ustawy. Tym samym należy uznać, że w sytuacjach okresowej nieobecności Kierownika Działu Opiekuńczo-Terapeutycznego, Pani [REDAKTED] polega bezpośrednio Dyrektorowi Markowi Królowi, co jest niezgodne z art. 26 ustawy o pracownikach samorządowych.

Na tym kontrolę zakończono.

Wyjaśnienie Dyrektora jednostki z dnia 8 marca 2023 r. do zarzutów ujętych w skardze stanowi akta kontroli nr 19.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli. Dyrektora jednostki poinformowano o prawie do odmowy podpisania protokołu wraz ze złożeniem na tę okoliczność umotywowanego pisemnego wyjaśnienia i żądania ponownego przebadania tematu.

Dyrektora jednostki poinformowano także o prawie do zgłoszenia pisemnych wyjaśnień do treści protokołu w terminie 7 dni od daty jego podpisania.

Protokół sporządzono w trzech egzemplarzach.

Wykaz akt kontroli:

1. Lista osób zatrudnionych w Domu Pomocy Społecznej w Machowinku na dzień 27 lutego 2023 r.
2. Kopia anonimowych skarg z dnia 24 i 28 lutego 2023 r.
3. Wykaz mieszkańców według stanu na dzień 27 lutego 2023 r.
4. Notatka służbowa.
5. Pismo nr OSW-0910-1-01/2023 Dyrektor SOSW w Damnicy z dnia 3 marca 2023 r.
6. Wyjaśnienie w sprawie zakupu łóżek z dnia 6 marca 2023 r.
7. Wyjaśnienie opiekuna prawnego oraz Dyrektora jednostki z dnia 3 marca 2023 r. w sprawie mieszkańca [REDAKTED]
8. Kopia listy uczestników szkolenia na temat praw mieszkańca domu, kierunków prowadzonej terapii, metod pracy z mieszkańcami oraz wypalenia zawodowego i stresu w pomocy społecznej.

9. Wyjaśnienia Kierownika Działu dotyczące karmienia osób niesamodzielnych przez niektóre osoby sprawne, a także pomocy w innych czynnościach życia codziennego z dnia 6 marca 2023 r.
10. Zakresy czynności masażysty, terapeutów zajęciowych, pokojowej, harmonogramy pracy na luty i marzec 2023 r. oraz zestawienie sporządzone na dzień 1 marca 2023 r.
11. Wyjaśnienia Dyrektora w sprawie sposobów przeciwdziałania mobbingowi z dnia 8 marca 2023 r.
12. Kopia Rejestru zastosowania przymusu bezpośredniego.
13. Wyjaśnienia Dyrektora z dnia 8 marca 2023 r. w sprawie fotografii załączonej do skargi.
14. Kopia wiadomości e-mail z dnia 9 marca 2023 r.
15. Wykaz iniekcji doraźnych wykonanych mieszkańcowi [REDACTED]^[1].
16. Wydruk z systemu Progman Wyposażenie 7.6.2.0 Wolters Kluwer SA – zestawienie składników majątku (kamery, telewizor Samsung, rejestrator, dysk).
17. Ewidencja upoważnień do przetwarzania danych osobowych oraz osób przebywających w obszarze przetwarzania danych osobowych.
18. Kopia zarządzenia Nr 12/2021 Dyrektora DPS z dnia 23 września 2021 r. w sprawie wprowadzenia systemu zastępstw w przypadku nieobecności pracownika w Domu Pomocy Społecznej w Machowinku.
19. Wyjaśnienie Dyrektora jednostki z dnia 8 marca 2023 r. do zarzutów ujętych w skardze.

Słupsk, dnia marca 2023 r.

DYREKTOR DPS W MACHOWINKU

.....
DYREKTOR DOM POMOCY SPOŁECZNEJ
Machowinko 3
76-270 MACHOWINKO
tel. 59 814 15 20; tel/fax 59 814 15 84
NIP 839-18-49-062
mgr Marek Król
13.03.2023

KONTROLUJĄCY
STARSZY INSPEKTOR
ds. KONTROLI
Osman
Magdalena Osman

STARSZY SPECJALISTA
ds. kontroli i rehabilitacji
społecznej osób niepełnosprawnych
Julijana Rudowska-Błażek
PSYCHOLOG
mgr Martyna Małecka

Przypisy wyłączenia jawności:

- ^[1] Prywatność osoby fizycznej - art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).